

ศึกษาผลการเรียนรู้เรื่องโครงสร้างอะตอมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ 2 โดยใช้เทคนิค 4MAT

Study the result of Learning on Atom Structure of the Level 2 Vocation Certificate Student by using 4 Mat Methodology

วรารัตน์ อินทวงศ์^{1*}
wararat Intawong^{1*}

¹อาจารย์ สาขาวิชาสามัญ วิทยาลัยเทคโนโลยีหาดใหญ่อำนวยวิทย์

¹Academic, Department of Major General, Hatyai Amnuaywit Technological College

*Corresponding author, E-mail: Ampere@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่องโครงสร้างอะตอมโดยใช้เทคนิค 4MAT ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีหาดใหญ่อำนวยวิทย์ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการขาย 1 ห้องเรียน จำนวน 29 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน ชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูลจะวิเคราะห์จากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานคือ ค่าสถิติที (t-test)

ผลการวิจัยหลังจากมีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิค 4MAT พบว่าคะแนนทดสอบหลังเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ 2 จำนวน 29คน มีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียนเรื่องโครงสร้างอะตอมโดยมีค่าเฉลี่ยหลังเรียน คิดเป็น 12.38 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคิดเป็น 1.46 คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนคิดเป็น 8.66 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.30 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยทดสอบค่า t-test พบว่าคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการใช้เทคนิค 4MAT เรื่องโครงสร้างอะตอมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ 2 จำนวน 29 คน ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ความสำคัญ : เทคนิค 4 MAT ผลสัมฤทธิ์

Abstract

The research objectives were to Experiment was to Achievement outcome in Atom structure by using 4 MAT methodology of the level 2 Vocational Certificate students of Hatyai Amnuaywit The research objectives were to Experiment was to Achievement outcome in Atom structure by using 4 MAT methodology of the level 2 Vocational Certificate students of Hatyai Amnuaywit Technological College. The sample was 29 students in marketing program of Hatyai Amnuaywit Technological College. The instrument used in the study included 4 MAT –base lesson plans, pre-test and posttest

in 4 multiple choices in 20 questions. The collected data were analyzed and presented in the form of descriptive report by arithmetic mean, standard deviation and t-tests.

The finding result showed the after learning was higher than before learning by used 4MAT methodology at the statistical at .05 level.

Keywords: Learning by used 4MAT, Achievement

บทนำ

ตามแผนพัฒนาพระราชบัญญัติการศึกษา 2542 มาตรา 23 ข้อที่ 2 ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

วิทยาลัยเทคโนโลยีหาดใหญ่อำนวยวิทย์ เปิดสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจครอบคลุมทั้งสายงานการบัญชี สายงานภาษาต่างประเทศ สายงานการขาย สายงานคอมพิวเตอร์ธุรกิจและสายงานคอมพิวเตอร์กราฟิก โดยนักเรียนจะได้เรียนในรายวิชาพื้นฐานและวิชาเฉพาะตามกำหนดของกระทรวงศึกษาธิการหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2545 (ปรับปรุงพุทธศักราช 2546) พัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์เพื่อผลิตกำลังคนระดับฝีมือที่มีความรู้ความชำนาญในทักษะวิชาชีพมีคุณธรรมวินัยเจตคติบุคลิกภาพและเป็นผู้มีปัญหาที่เหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชุมชนระดับท้องถิ่นและระดับชาติโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกระบบและวิธีการเรียนได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพความสนใจและโอกาสของตนส่งเสริมการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถาบันหน่วยงานและองค์กรต่างๆทั้งในระดับชาติท้องถิ่นและชุมชนปัจจุบันการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน รหัสวิชา 2000-1401 เป็นวิชาสามัญทั่วไปของทุกสถาบันการศึกษาซึ่งมีจำนวน 2 หน่วยกิตใช้เวลาเรียน 3 คาบต่อสัปดาห์ โดยวิทยาศาสตร์เป็นวิชาพื้นฐานในการคิดวิเคราะห์ หรือต่อยอดไปยังกิจกรรมอื่นๆ โดยเน้นให้นักเรียนคิดอย่างมีเหตุผล และมีกระบวนการแก้ปัญหาอย่างถูกวิธี เนื่องจากวิทยาศาสตร์จะเกี่ยวข้องกับทุกคนทั้งการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ซึ่งจากการสอนที่ผ่านมากลับสะท้อนให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนของผู้สอนยังมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับศาสตร์ที่พัฒนาสมองซีกซ้ายเกินไป เช่น วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ (ลำดวน เกษตรสุนทร, 2542) หรือการพัฒนาทางด้านภาษา ความจำ การคิดวิเคราะห์ เหตุผล การจัดลำดับรายละเอียด การแยกแยะ (เจียร พานิช, 2544) โดยละเลยการพัฒนาสมองซีกขวา หรือพัฒนาการทางด้านจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ อารมณ์ ความรู้สึก หรืออาจกล่าวได้ว่าการสอนในปัจจุบันจะเน้นการท่องจำมากกว่ากระบวนการคิดวิเคราะห์ ซึ่งจะเป็ปัญหากับผู้เรียนหากเจอกรณีศึกษาหรือการตั้งคำถามที่นอกเหนือจากบทเรียนส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาได้ หรืออาจจะแก้ปัญหาได้แต่ผิดเพราะใช้สัญชาตญาณมากกว่าความคิดและเหตุผลจากปัญหาดังกล่าวครูผู้สอนควรตัดแปลงวิธีการสอนให้เหมาะกับผู้เรียน ซึ่งจากการสอนในปัจจุบันเราพบว่าครูผู้สอนมักมีบทบาทในการทำหน้าที่สอนเพียงอย่างเดียว ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ โดยไม่ได้คำนึงผู้เรียน บรรยากาศ

ในห้องเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ไม่สามารถต่อยอดความคิดและนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

เทคนิค 4MAT เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการสอนตามสภาพจริง เนื่องจากพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนแต่ละคน มีความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน โดยกิจกรรมการเรียนข้างต้น จะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ทำความเข้าใจได้ด้วยตัวเอง ครูผู้สอนจะทำหน้าที่กระตุ้น แนะนำวิธีการและให้ผู้เรียนหาคำตอบจากสิ่งที่เกิดความสงสัย จากนั้นสามารถรวบยอดความรู้และปรับเป็นแนวคิดของตนเอง ตลอดจนสามารถประยุกต์และแลกเปลี่ยนแนวคิดให้กับผู้อื่น โดยกิจกรรมดังกล่าวมุ่งส่งเสริมความถนัดของผู้เรียนและส่งเสริมการใช้สมอง 2 ซีกอย่างสมดุลกัน เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (Learning by doing) ซึ่งวิธีการดังกล่าวทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและผู้เรียนได้แสดงการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพสามารถต่อยอดความคิด คิดนอกกรอบ โดยเทคนิคการสอนดังกล่าวจะช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้มากกว่าการสอนในคู่มือครูที่ผู้สอนเป็นศูนย์กลางและมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้และจากปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีแนวคิดในการนำเทคนิคการสอน 4MAT มาใช้ในการตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่แตกต่างกัน เพื่อให้นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ เชื่อมโยงความรู้เก่าเข้ากับความรู้ใหม่ รวมทั้งสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตจริงและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่องโครงสร้างอะตอมโดยใช้เทคนิค 4MAT ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2

สมมติฐานของการวิจัย

ผลการเรียนรู้การใช้เทคนิค 4MAT เรื่องโครงสร้างอะตอมทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

เป็นแนวทางให้ครูผู้สอนได้นำเทคนิค 4MAT มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพราะเป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนในการคิดวิเคราะห์ และดำเนินการเรียนรู้ด้วยตัวเอง

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีหาดใหญ่ อำนวยวิทยจำนวน 427 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2/7สาขางานการขาย จำนวน 29 คนโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เนื่องจากนักเรียนกลุ่มดังกล่าวขาดความพร้อมความกระตือรือร้นในการเรียน และไม่สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตัวเอง ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาวิทยาศาสตร์ค่อนข้างต่ำ

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาประกอบด้วยโครงสร้างอะตอม, ทฤษฎีอะตอม (Atomic Theory), การศึกษาโครงสร้างของอะตอม, คุณสมบัติของอะตอม, ประโยชน์ในการศึกษาเรื่องโครงสร้างของอะตอม

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ เทคนิค 4MAT

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการเรียนรู้เรื่องโครงสร้างอะตอม

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ปีการศึกษา 2557

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

แนวคิดหรือทฤษฎีของเทคนิค 4MAT

แมคคาร์ธี (McCarthy, n.d. อ้างถึงใน ศักดิ์ชัย นิรัญทวี, 2542) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 4MAT นี้ โดยได้รับอิทธิพลแนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้ของคอล์ม (Kolb) ที่เสนอแนวความคิดเรื่องรูปแบบการเรียนรู้ว่า การเรียนรู้เกิดจากความสัมผัส 2 มิติ คือ การรับรู้ (perception) และกระบวนการจัดการข้อมูล (processing) การรับรู้ของบุคคลอาจเป็นประสบการณ์ตรง อาจเป็นความคิดรวบยอดหรือโมทัศน์ที่เป็นนามธรรม ส่วนกระบวนการจัดการกระทำกับข้อมูลคือการลงมือปฏิบัติ ในขณะที่บางคนเรียนรู้ผ่านการสังเกต และนำข้อมูลนั้นมาคิดอย่างไตร่ตรอง แมคคาร์ธีแบ่งผู้เรียนออกเป็น 4 แบบ คือ 1) ผู้เรียนที่ถนัดการเรียนรู้โดยจินตนาการ (Imaginative Learners) 2) ผู้เรียนที่ถนัดการรับรู้โมทัศน์ที่เป็นนามธรรม นำกระบวนการสังเกตอย่างไตร่ตรอง หรือเรียกว่าผู้เรียนที่ถนัดการวิเคราะห์ (Analytic Learners) 3) ผู้เรียนที่ถนัดการรับรู้โมทัศน์แล้วผ่านกระบวนการลงมือทำหรือที่เรียกว่าผู้เรียนที่ถนัดการใช้สามัญสำนึก (Commonsense Learners) และ 4) ผู้เรียนที่ถนัดการรับรู้จากประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมและนำสู่

ลักษณะการพัฒนารูปแบบ

แมคคาร์ธี และคณะ (อ้างถึงใน ศักดิ์ชัย นิรัญทวี, 2542) ได้นำแนวคิดของคอล์ม มาประกอบกับแนวคิดเกี่ยวกับการทำงานของสมองทั้ง 2 ซีก ทำให้เกิดเป็นแนวคิดทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คำถามหลัก 4 คำถาม กับผู้เรียน 4 แบบ คือ

ผู้เรียนแบบที่ 1 (Imaginative Learners) คือ ผู้เรียนที่มีความถนัดในการรับรู้จากประสบการณ์รูปธรรม ผ่านกระบวนการจัดข้อมูลด้วยการสังเกตอย่างไตร่ตรอง เขาจะเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับประสบการณ์เดิมของตนเองได้อย่างดี การเรียนแบบร่วมมือ การอภิปรายและการทำงานกลุ่มจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนกลุ่มนี้ คำถามนำทางสำหรับผู้เรียนกลุ่มนี้คือ “ทำไม” (Why ?)

ผู้เรียนแบบที่ 2 (Analytic Learners) คือ ผู้เรียนที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์จะสามารถเรียนรู้ความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรมได้เป็นอย่างดี ผู้เรียนกลุ่มนี้ให้ความสำคัญกับความรู้ที่เป็นทฤษฎีรูปแบบ และความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ การอ่าน การค้นคว้าข้อมูลจากตำราหรือเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งการเรียนรู้แบบบรรยาย จะส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนเหล่านี้ คำถามนำทางสำหรับผู้เรียนในกลุ่มนี้คือ “อะไร” (What ?)

ผู้เรียนแบบที่ 3 (Commonsense Learners) คือ ผู้เรียนที่มีความสามารถ/มีความถนัดในการรับรู้ความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรมแล้วนำสู่การลงมือปฏิบัติ เขาให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้ความรู้ ความก้าวหน้า และการทดลองปฏิบัติ กิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติและกิจกรรมการแก้ปัญหาจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในกลุ่มนี้ คำถามนำทางสำหรับผู้เรียนในกลุ่มนี้คือ “อย่างไร” (How ?)

ผู้เรียนแบบที่ 4 (Dynamic Learners) คือ ผู้เรียนที่มีความถนัดในการเรียนรู้ ประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมแล้วนำไปสู่การลงปฏิบัติ เขาให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่เป็นการสำรวจ ค้นคว้า การค้นพบ ด้วยตนเอง แล้วเชื่อมโยงความรู้เหล่านั้นไปสู่การทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง คำถามนำทางสำหรับผู้เรียน ในกลุ่มนี้คือ “ถ้า” (If ?)

จากลักษณะของผู้เรียนทั้ง 4 แบบดังกล่าวข้างต้น Morris และ McCathy ได้นำมาเป็นแนวคิดพื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบโฟร์แมทซิสเต็ม โดยจัดขั้นตอนการสอนให้ผู้เรียนสามารถใช้สมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวาอย่างเต็มที่เป็นการพัฒนาพหุปัญญาทั้ง 8 ด้าน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทิพวรรณ พลอยงาม (2555) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดียโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ 4 MAT เรื่องการสร้างภาพเคลื่อนไหวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนวิทย์ - คณิตแผนการเรียนภาษา - สังคมและแผนการเรียนอาชีพโดยเปรียบเทียบความสามารถในการสร้างชิ้นงานภาพเคลื่อนไหวของนักเรียนที่เรียนด้วยสื่อมัลติมีเดียโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ 4 MAT ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนคุรุราษฎร์รังสฤษดิ์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดียโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ 4 MAT, สื่อมัลติมีเดีย, แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, แบบประเมินชิ้นงานภาคปฏิบัติและแบบสอบถามความคิดเห็นการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดียโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ 4 MAT เรื่องการสร้างภาพเคลื่อนไหวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนวิทย์-คณิตแผนการเรียนภาษา-สังคมแผนการเรียนวิทย์-คณิตและแผนการเรียนอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งความสามารถในการสร้างชิ้นงานภาพเคลื่อนไหวของนักเรียนที่เรียนด้วยสื่อมัลติมีเดียโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ 4 MAT เรื่องการสร้างภาพเคลื่อนไหวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนวิทย์-คณิตแผนการเรียนภาษา-สังคมและแผนการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนด้วยสื่อมัลติมีเดียโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ 4 MAT เรื่องการสร้างภาพเคลื่อนไหวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนวิทย์-คณิตแผนการเรียนภาษา-สังคมและแผนการเรียนอาชีพนักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

พิลาวรรณ พิริยะโภคัย (2554) ได้ศึกษาวิธีการสอนแบบ 4 MAT ต่อผลความคิดรวบยอดการปฏิบัติงานวิชาการเขียนแบบก่อสร้างด้วยคอมพิวเตอร์เบื้องต้นของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สาขางานเทคนิคสถาปัตยกรรมโรงเรียนโปลิเทคนิคลานนาเชียงใหม่ นักเรียนมีความสามารถในการเขียนแบบก่อสร้างด้วยคอมพิวเตอร์หลังจากการเรียนแบบ 4 MAT ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับดีเนื่องจากขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนแบบ 4 MAT ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการเขียนแบบก่อสร้างด้วยคอมพิวเตอร์เพิ่มมากขึ้นโดยจากขั้นตอนทั้ง 8 ขั้นของ 4 MAT ที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในช่วงขั้นแรกของ 4 MAT ที่เน้นให้นักศึกษาได้สร้างประสบการณ์ผ่านในรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลายในแผนการเรียนการสอนที่ 4 ที่นักศึกษาจะให้เห็นและสัมผัสจริงซึ่งนักศึกษาต้องใช้ทั้งประสาทสัมผัสส่วนตาและการสัมผัสในการรับรู้และความรู้สึกการมองเห็นที่ใช้ประสาทสัมผัสทางตาจะช่วยเสริมสร้างจินตนาการของเด็กได้และการได้สัมผัสของจริงนั้นเด็กจะสร้างจินตนาการของตนเองที่คล้ายหรือแตกต่างจากสิ่งที่เห็นและจะเกิดแรงบันดาลใจให้สร้างสรรค์งานเขียนได้ รวมทั้งนักเรียนมี

คะแนนความคิดรวบยอดหลังจากการเรียนแบบ 4 MAT สูงกว่าก่อนการเรียนแบบ 4 MAT เนื่องจากแต่ ละชั้นของการเรียนการสอนแบบ 4 MAT โดยเฉพาะชั้นที่ 1-4 เป็นชั้นที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้เกิด ความคิดรวบยอดมากที่สุดส่วนชั้นที่ 5-8 นั้นนักศึกษาได้นำความคิดรวบยอดที่ตนเองมีอยู่นำไปสู่การเขียน แบบก่อสร้างเชิงสร้างสรรค์

จากการศึกษาหลักสูตร เนื้อหารายวิชา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถ นำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำไปใช้กับกระบวนการจัดการเรียน การสอน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาวิทยาศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็น การส่งเสริมให้นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ เชื่อมโยงความรู้เก่า ความรู้ใหม่ ไปปรับใช้ในชีวิตจริง โดย ครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะให้นักเรียนหาคำตอบ โดยเน้นการเรียนการสอนตามสภาพจริง

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้เรื่อง โครงสร้างอะตอมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 โดยใช้เทคนิค 4MAT มีลำดับการ ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 วิทยาลัย เทคโนโลยีหาดใหญ่อำนวยวิทย์จำนวน 427 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2/7 สาขา งานการชายจำนวน 29 คนโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เนื่องจากนักเรียนกลุ่มดังกล่าวขาด ความพร้อม ความกระตือรือร้นในการเรียน และไม่สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตัวเอง ส่งผลให้มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาวิทยาศาสตร์ค่อนข้างต่ำ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องโครงสร้างอะตอมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2
2. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบฝึกความก้าวหน้าของนักเรียน

วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องโครงสร้างของอะตอม กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้เทคนิค 4MAT

1.1 ศึกษาหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา มาตรฐานรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ.2545 และจุดประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหา

1.2 วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

1.3 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผนการเรียนรู้

2. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง โครงสร้างอะตอม จำนวน 1 ฉบับ เป็น แบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก กำหนดการให้ค่าคะแนน ถูกได้ 1 คะแนน และผิดได้ 0 คะแนน รวมทั้งหมด 20 ข้อ โดยทดสอบก่อนเรียนและหลังจัดการเรียนรู้ มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

- 2.1 ศึกษาหลักการทฤษฎี เอกสารและตำรา ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดผลก่อนเรียน-หลังเรียน เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและโครงสร้างของแบบทดสอบ
- 2.2 ดำเนินการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์และตรงกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เรื่อง เรื่อง โครงสร้างอะตอม
- 2.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ปัทมาวรรณ ศรีปรารักษ์, อาจารย์อุปรา ศิริพงษ์ และอาจารย์วิรัช แผละยุหิม เพื่อตรวจสอบคุณภาพของความเที่ยงของแบบทดสอบ ด้วยการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้รายข้อ พร้อมทั้งนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยใช้เกณฑ์ประเมินดังนี้ (สมนึก ภัททิยชนี, 2549)
- ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้
  - ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้
  - ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดไม่ตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้
- 2.4 นำผลการประเมินมาทำการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้สูตร IOC ซึ่งได้ข้อสอบที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.60-1.00 จำนวน 20 ข้อ
- 2.5 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Tryout) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง โดยหาค่าต่างๆดังนี้
- ค่าความยากง่าย (P) เท่ากับ 0.38-0.78
  - ค่าอำนาจจำแนก (r) เท่ากับ 0.22-0.75
  - ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.78
- จากการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง พบว่า แบบทดสอบที่ได้สร้างขึ้นสามารถใช้งานได้ทุกข้อ
- 2.6 ดำเนินการนำแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

วิธีการดำเนินการและการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แจกจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและกิจกรรมปฏิบัติสำหรับหน่วยการเรียนรู้
2. ผู้วิจัยทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ใช้แบบทดสอบเรื่องโครงสร้างอะตอม แบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ แล้วบันทึกลงแบบการให้คะแนน
3. ผู้วิจัยดำเนินการเรียนการสอนปกติ โดยใช้โดยใช้เทคนิค 4MAT ที่มีรูปแบบการสอนที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เรื่อง โครงสร้างอะตอม

การวิเคราะห์ข้อมูล

- ผู้วิจัยนำสถิติที่ใช้ในการวิจัยมาวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้
1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เพื่อหาระดับคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อหาค่าการกระจายของคะแนนนักเรียน
  2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่า IOC เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้และ หาค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (R) ของแบบทดสอบ
  3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ค่า t – test สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกันเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน

สถิติที่ใช้การวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ โดยใช้สูตรทางสถิติดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐานได้แก่

1.1 หาค่าเฉลี่ย(Mean)โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ = ผลรวมคะแนน

N = จำนวนข้อมูล

1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536)

$$\text{สูตร } S.D. = \sqrt{\frac{N\sum fX^2 - (\sum fX)^2}{N(N-1)}}$$

S.D. = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X = ข้อมูลแต่ละตัว

f = ความถี่

N = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

2.1 การหาสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) โดยใช้สูตร(สมนึก ภัททิยนี้, 2549)

$$IOC = NR$$

IOC = ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

R = คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ = ผลรวมของคะแนนผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่

3.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้สถิติที่ (t-test) โดยใช้สูตร(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{[N\sum D^2 - (\sum D)^2]/(N-1)}}$$

t = ค่าที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจงแบบที่

D = ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

n = จำนวนคู่

$\sum D$ = ผลรวมของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคล

ระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนกับทดสอบหลังเรียน

$\sum D^2$ = ผลรวมกำลังสองของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็น

รายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนกับทดสอบหลังเรียน

ผลการวิจัย

จากการศึกษาผลการเรียนรู้เรื่องโครงสร้างอะตอมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 โดยใช้เทคนิค 4MAT ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันกับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมาย ดังนี้

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสถิติที่ (t-test) แบบ Dependent

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 การประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่องโครงสร้างอะตอม ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2/7 สาขางานการชาย

การประเมิน	N	$\bar{x}$	S.D.	df	t-test	sig
ก่อนเรียน	29	8.66	1.30	28	1.7011*	.05
หลังเรียน	29	12.38	1.46			

*ที่ระดับนัยสำคัญ .05

จากตารางแสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 8.66 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.30 ค่าเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 12.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) เท่ากับ 1.46 เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน (t-test) เท่ากับ 1.7011

แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนานักเรียนหลังใช้เทคนิค 4MAT มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนใช้เทคนิค 4MAT อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเพื่อศึกษาผลการเรียนรู้เรื่องโครงสร้างอะตอมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สาขางานการขาย โดยใช้เทคนิค 4MAT พบว่า ก่อนการใช้เทคนิค 4MAT มีค่าเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 8.66 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.30 และหลังใช้เทคนิค 4MAT มีค่าเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 12.38 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.46 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ค่าสถิติที (t-test) พบว่า คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่า ผลการเรียนรู้เรื่องโครงสร้างอะตอม โดยใช้เทคนิค 4MAT ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาผลการเรียนรู้เรื่องโครงสร้างอะตอมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 สาขางานการขาย จำนวน 29 คน โดยใช้เทคนิค 4MAT ทำให้ทราบถึงวิธีการสอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเกิดจากวิธีสอนของครูเป็นองค์ประกอบสำคัญดังนั้นครูจึงต้องหาเทคนิคที่ใช้ในการดึงดูดความสนใจของผู้เรียน โดยวิธี 4MAT เป็นวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอนตามสภาพจริง ซึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้สมองทั้งสองซีกไปพร้อมๆ กัน เน้นให้ผู้เรียนใช้หลักการและเหตุผล ตลอดจนสามารถนำมาคิดวิเคราะห์ต่อยอดและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งหลักการดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถแสดงศักยภาพของตนเองในด้านต่างๆได้อย่างเหมาะสมโดยมีความเชื่อมั่น กล้าเรียนรู้สิ่งต่างๆ และหาคำตอบได้ด้วยตัวเอง โดยผู้สอนมีทำหน้าที่ชี้แนะและให้แนวทาง ซึ่งจากผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพวรรณ พลอยงาม (2555) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดียโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ 4 MAT เรื่องการสร้างภาพเคลื่อนไหวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนวิทย์ -คณิตแผนการเรียนภาษา - สังคมและแผนการเรียนอาชีพผลการทดลองพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนวิทย์-คณิตแผนการเรียนภาษา-สังคมและแผนการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการสร้างภาพเคลื่อนไหวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนวิทย์-คณิตแผนการเรียนภาษา-สังคมแผนการเรียนวิทย์ - คณิตและแผนการเรียนอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .052

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเทคนิค 4 MAT เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นผู้สอนควรสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน และออกแบบชุดทดสอบให้หลากหลาย ให้เหมาะกับนักเรียนกลุ่มอ่อน กลุ่มปานกลางและกลุ่มเก่ง

1.2 ก่อนการจัดการเรียนการสอนควรนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักเรียนทำชุดทดสอบก่อนเรียน เพื่อเป็นการประเมินตัวครูผู้สอนเอง และสร้างความกระตือรือร้นในการเรียน

1.3 พัฒนาคู่มือการสอนให้มีความเหมาะสม เพื่อดึงดูดให้ผู้เรียนมีความสนใจและสามารถแสดงความคิดออกมาได้อย่างสร้างสรรค์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความเห็นและความพึงพอใจของการสอนโดยเทคนิค 4MAT

2.2 ควรทำการวิจัยการสอนโดยเทคนิค 4MAT กับวิชาหรือสาระอื่น

เอกสารอ้างอิง

ทิพวรรณ พลอยงาม. (2555). ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดียโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ 4 MAT เรื่องการสร้างภาพเคลื่อนไหวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนวิทย์-คณิตแผนการเรียนภาษา - สังคมและแผนการเรียนอาชีพ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เจียร พานิช. (2554). 4MATการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียน. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสตรี-สุชาติวงศ์.

พิลาวรรณ พิริยะโกศัย. (2554). ศึกษาวิธีการสอนแบบ 4 MAT ต่อผลความคิดรวบยอดการปฏิบัติงานวิชาการเขียนแบบก่อสร้างด้วยคอมพิวเตอร์เบื้องต้นของนักศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 สาขางานเทคนิค สถาปัตยกรรม. เชียงใหม่ : โรงเรียนโปลิเทคนิคลานนาเชียงใหม่.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสน.

ลำตวน เกษตรสุนทร. (2542). ชุดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้สู่ชั้นเรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. สงขลา : สถาบันราชภัฏสงขลา.

ศักดิ์ชัย นิรัฐทวี. (2542). วัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT) การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อการส่งเสริมคุณลักษณะ เก่ง ดี มีสุข. กรุงเทพฯ : แวนแก้ว.

สมนึก ภัททิยธนี. (2549). การวัดผลการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5). กทม. : ประสานการพิมพ์.